جوان

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران

صاحب امتیاز: پیام‌آوران نشر روز
مدیرعامل و مدیر مسئول: محمدجواد اخوان
سردبیر: غلامرضا صادقیان
آدرس: تهران، خیابان بیهقی
کوچه شهید اکبر زجاجی (چهاردهم غربی)، پلاک ۱۲
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۵۴۵۴۸۸
روابط عمومی: ۸۸۵۲۳۰۶۰- فکس: ۸۸۴۹۸۴۶۶
توزیع: مؤسسه نشرگستر امروز نوین ۸۸۷۳۰۹۴۲
چاپ: همشهری
Public@JavanOnline.ir

| روزنامه جوان | شماره ۷۱۴۰ | شنبه ۲۱ مهر ۱۴۰۳ | ۸ ربیع‌الثانی ۱۴۴۶ | اذان ظهر: ۱۱:۵۱ |
غروب آفتاب: ۱۷:۳۲ | اذان مغرب: ۱۷:۵۱ | نیمه شب شرعی: ۲۳:۰۹ | اذان صبح فردا: ۰۴:۴۹ | طلوع آفتاب فردا: ۰۶:۰۹ |

دیده‌بان

افزوده شدن ۴۸ سند به آرشیو ملی ایران

۴۸ مجموعه اسناد و مدارک تاریخی مربوط به دوره‌های پهلوی و قاجار پس از کارشناسی در گروه ارزیابی و خرید کتابخانه ملی، به این سازمان افزوده شد.

۴۸ مجموعه اسناد و مدارک تاریخی توسط سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران خریداری و به آرشیو ملی ایران افزوده شد. این اسناد مشتمل بر انواع اسناد برگی و طوماری از جمله عقدنامه‌های برگی و دفترچه‌ای، احکام دیوانی، اداری، نظامی و شرعی، رقیمه، تقسیم‌نامه، وصیت‌نامه، وقف‌نامه، مصالحه، مبایعه و اجاره‌نامه، وکالت‌نامه، استشهاد و استعلام‌نامه، ذمه‌نامه، تصدیق نامچه، رسیدنامچه، شراکت‌نامه و اقرارنامه است. ۴۸ سند معرفی شده پس از کارشناسی در کارگروه ارزیابی و خرید اسناد آرشیوی غیردولتی، خریداری و به منابع اسنادی این سازمان افزوده شد. اسنادی از دوران پهلوی و قاجار همچون رقم «عباس‌میرزا قاجار» به اسکندرخان قاجار، احکام انتصابات و تفویض درجه به «سلطان محمدخان» و وقف‌نامه خاورسلطان خانم و...، اسناد و مدارک مرتبط با مناطق مختلف ایران، از جمله آذربایجان شرقی، یزد و دزفول، و اسنادی از زرتشتیان ایران، و مکاتبات تاریخی در خصوص آثار باستانی و موزه‌ها از جمله اسناد خریداری شده دیده می‌شوند.

«طرز تازه» بنیاد رودکی برای حمایت از موسیقی

بنیاد فرهنگی هنری رودکی با طرحی جدید با عنوان «طرز تازه» از ایده‌های موسیقی حمایت می‌کند.

به گزارش جوان، «طرز تازه» در جهت حمایت از گروه‌های موسیقی ارائه شده و قرار است به زودی فعالیت در این ارتباط آغاز شود. طرز تازه طرحی است که در آن از گروه‌های موسیقی در سبک‌های مختلف از جمله ردیف- دستگاهی، موسیقی نواحی و کلاسیک غربی حمایت‌های ویژه‌ای بعمل می‌آید. تلاش برای هموار ساختن شرایط مجوز و سالن اجرا، رصد مولفان موسیقی و استعدادهای نوپا، همراهی در ارائه و تولید آثار از جمله اقدامات پیش‌بینی شده این طرح برای همراهی هنرمندان است.

ماجراهای خانه و کتابخانه آیت‌الله طالقانی

رئیس کمیته میراث فرهنگی شورای شهر تهران با تأکید بر تلاش شهرداری برای رفع ایرادات مرمت خانه آیت‌الله طالقانی، گفت: متأسفانه فروش کتاب‌های کتابخانه آیت الله طالقانی در بازار کهنه کتاب نیز صحت دارد.

احمد علوی رئیس کمیته میراث فرهنگی شورای شهر تهران در مورد آخرین وضعیت مرمت خانه آیت الله طالقانی اظهار کرد: دو سال است که مرمت متوقف است و ما نیز پیگیر هستیم تا ایرادات نهادهای نظارتی به سازمان فرهنگی و هنری شهرداری تهران رفع شود و کارگاه‌های مرمت فعال شود، این در حالی است که اداره کل میراث فرهنگی استان تهران نیز به تازگی مکاتبه‌ای با سازمان فرهنگی و هنری داشته که مرمت از سر گرفته شود و مرمت نیز قرار است زیر نظر میراث فرهنگی انجام شود. رئیس کمیته میراث فرهنگی شورای شهر تهران در مور رفع ایرادات قرارداد پیمانکار مرمت گفت: در صدد رفع ایرادات هستند و باید حتماً مرمت از سر گرفته شود. وی در مورد انتشار تصاویری مبنی بر فروش کتاب‌های کتابخانه آیت الله طالقانی در بازار کهنه کتاب نیز با بیان اینکه واقعا موضوع را بررسی کردیم و متأسفانه صحت داشت، اظهار کرد: موضوع از این قرار است که در زمان انجام مرمت، کتاب‌های موجود در خانه را به داخل مدیریت فرهنگی و هنری منطقه انتقال داده و در آنجا متأسفانه در نگهداری این مجموعه کتاب‌ها دقت لازم نمی‌شود و کتاب‌ها سر از جاهایی در می‌آورند که نباید. حتماً نهادهای نظارتی وظیفه دارند که با مقصران برخورد کنند و سرانجام آن را نیز، به اطلاع همگان برسانند.

حکمت

امیرالمؤمنین امام علی علیه السلام:

خداوندا، تو آنی که بزرگی‌ات در آسمان است و قدرتت در زمین و شگفتی‌هایت در دریاها و نورت در تاریکی‌ها.

بحار الانوار: ج۹۷ ص۲۰۲

گفت‌وگوی «جوان» با سعید نجفیان دبیر پانزدهمین دوره جشنواره تئاتر بسیج

تئاتر بسیج سرتاسر ایران را در بر می‌گیرد

■ **مصطفی شاه کرمی**

همزمان با هفته بسیج در آذرماه سال جاری پانزدهمین دوره جشنواره تئاتر بسیج با عنوان «سودای عشق» در دو سطح استانی و کشوری برگزار می‌گردد. به همین انگیزه «جوان» در گفت و گو با سعید نجفیان، دبیر این رویداد به چگونگی شکل‌گیری و ابعاد مختلف این رویداد پرداخته است.

■■■

جشنواره تئاتر بسیج از چه سالی شکل گرفت و در چه سطحی برگزار می‌شود؟

اولین دوره جشنواره تئاتر بسیج سال ۸۰ برگزار شد که در واقع شکل‌گیری اولیه جشنواره به حساب می‌آید. در دوره‌های بعدی جشنواره به صورت دو سالانه برگزار می‌شد. متأسفانه این روند در سال ۹۵ متوقف شد و جشنواره تا سال ۱۴۰۰ برگزار نگردید. بخشی از این تعویق به خاطر شیوع ویروس کرونا و تعطیلی مراکز و بخش‌های مختلف بود. خوشبختانه از سال ۱۴۰۰ به بعد به صورت سالانه در دو سطح استانی و کشوری جشنواره برگزار می‌شود، به این ترتیب که ما فراخوان را اعلام می‌کنیم و در استان‌ها جشنواره را در بخش‌های خیابانی و صحنه‌ای برگزار می‌کنند. البته بخش مسابقه نمایشنامه نویسی را به صورت متمرکز و در سطح کشوری برگزار می‌کنیم. تیرماه امسال فراخوان پانزدهمین دوره جشنواره تئاتر بسیج را اعلام کردیم خوشبختانه تا اواخر شهریور ماه کار بازبینی آثار انجام شد. اولین استانی که جشنواره استانی را برگزار کرد استان تهران بود که همزمان با هفته دفاع مقدس آن را برگزار کردند الان هم جشنواره‌ها در کشور در حال انجام است و امروز (شنبه) و فردا همزمان در سه استان جشنواره برگزار می‌شود. قرار است تا هفته اول آبان ماه این جشنواره‌ها به اتمام برسند و آذر ماه همزمان با هفته بسیج مرحله کشوری را برگزار می‌کنیم.

وجه تمایز پانزدهمین دوره جشنواره تئاتر بسیج با دوره‌های قبل در چیست؟

اگرچه ما خیلی نسبت به ایجاد تفاوت در جشنواره مایل نبودیم اما یکسری تفاوت‌ها هست، از جمله استقبال بیشتر دوستان و عزیزان هنرمند.

علت تمایل نداشتن شما برای ایجاد تفاوت به چه دلیلی بود؟

برای اینکه اهداف جشنواره مستمر باشند ما سعی می‌کنیم تا چند سال فراخوان را تغییر ندهیم و وقتی که به یک تثبیتی رسیدیم سعی می‌کنیم تغییرات را اعمال کنیم.

از سال ۱۴۰۰ ما رویکرد نشاط آفرین، امیدبخش و نگاه طنز را به جشنواره اضافه کردیم و از دوستان هنرمند درخواست کردیم که به وجوه شادی آفرینی و امیدبخشی بسیج بپردازند

مهم‌ترین رویکردهای این دوره جشنواره چیست؟

از ابتدای سال ۱۴۰۰ ما رویکرد نشاط آفرین، امیدبخش و نگاه طنز را به جشنواره اضافه کردیم و از دوستان هنرمند درخواست کردیم که به وجوه شادی آفرینی و امیدبخشی بسیج بپردازند. الان سه سال است که در حال تقویت این رویکرد هستیم. یکی از برنامه‌های ما در سال آینده ایجاد جشنواره دانش‌آموزی است که دامنه این تغییرات به بحث تغییر رویکردهای جشنواره هم می‌رسد.

راه‌اندازی جشنواره مستقل دانش‌آموزی تئاتر علت خاصی دارد، آیا نمی‌شد ذیل همین جشنواره برگزار شود؟

بعد از اتفاقاتی که در جریان اغتشاشات سال ۱۴۰۱ افتاد همه ملاحظه کردیم که دشمن روی طیف نوجوان و دانش‌آموزان کشورمان هدف گذاری کرده و سعی می‌کردند تا دامنه اغتشاشات را به هر شکلی هست، به داخل مدارس ما ببرند. در واقع من حس کردم که غفلتی در مورد این قشر از جامعه صورت گرفته است و طی صحبت‌هایی که با برخی مسئولان داشتم موافقت شد که با جدی گرفتن این حوزه جشنواره تئاتر دانش‌آموزی را ایجاد کنیم. البته ما برای این حوزه دو تا طرح در نظر داریم که یکی طرح اجرای نمایش دانش‌آموزی در مدارس است که امسال سعی می‌کنیم با همکاری بنیاد شهید و امور ایثارگران آن را با عنوان «یک جشنواره هزار اجرا» عملیاتی کنیم و امیدواریم که بتوانیم هزار اجرای میدانی و خیابانی در مدارس برای دانش‌آموزان داشته باشیم. برای سال آینده هم رئیس محترم سازمان بسیج سردار سلیمانی موافقت کردند که این جشنواره به صورت مستقل جشنواره تئاتر دانش‌آموزی بسیج را برگزار کنیم. این جشنواره مستقل از جشنواره بزرگسالان و در بخش‌های تئاتر صحنه‌ای و خیابانی ولی صرفاً با موضوعات دانش‌آموزی برگزار می‌گردد.

یکی از مشکلات مهم ما در حوزه سینما، تلویزیون و تئاتر بحث فیلمنامه و درام است از طرفی شما در فراخوان جشنواره برگونه‌های مختلف درام تأکید داشتید چه برنامه‌ای در این زمینه دارید؟

از آنجایی که ما انجمن تئاتر هم داریم سعی می‌کنیم همزمان با برگزاری جشنواره برنامه‌های آموزشی و تکمیلی را نیز برگزار کنیم. به عنوان نمونه ما حدود دو هفته پیش ورکشاپ آقای شهرام کرمی (نویسنده، کارگردان و منتقد تئاتر) را در اصفهان داشتیم. در طول سال دوستان هنرمند ما به شهرستان‌های مختلف می‌روند تا هم کمک کنند و هم آثار عزیزان را مطالعه می‌کنند. بخش نمایشنامه نویسی برای جشنواره خیلی جدی و مهم است این جدیت و اهمیت تا جایی است که مثلاً خانم لیلی عاج (کارگردان سینما) که دو سال قبل به عنوان داور در جشنواره حضور داشتند امسال خودشان در این بخش اثر ارسال کردند و به عنوان شرکت کننده در جشنواره حضور دارند. بسیاری از دوستانی که امسال و سال‌های گذشته در سالن‌های بزرگ از جمله تئاتر شهر اجرا داشتند برای جشنواره ما کار فرستادند. اقدام عملی دیگر ما برای اهمیت دادن به این بخش بالا بردن رقم جایزه آن است. ما از سال‌های گذشته یک برنامه‌ای تحت عنوان «از ایده تا اجرا» ترتیب دادیم که بر اساس آن دوستان ابتدا ایده‌های شان را از سراسر کشور برای ما می‌فرستادند تا تبدیل به نمایشنامه بشوند.

در همین خصوص ۱۰ نفر از استادهای برجسته کشور در حوزه نمایشنامه نویسی را دعوت می‌کردیم و چندین ماه با این بچه‌ها در ارتباط بودند. در مرحله بعد چندین جلسه حضوری برای شان تدارک می‌دیدیم تا روی نمایشنامه‌هایشان بیشتر کار شود. البته با توجه به گستردگی و تنوع فعالیت‌های بسیج و افراد بزرگ اما گمنامی وجود دارند که تحت عنوان «چهره نمایی» به معرفی آنها می‌پردازیم.

برای حمایت و همچنین هدایت گروه‌های برگزیده شهرستانی در ایام بعد جشنواره چه برنامه‌ها و تدابیری دارید؟

ما از معدود جشنواره هایی هستیم که از همان ابتدا کمک‌هایمان به گروه‌ها را شروع می‌کنیم ما سعی می‌کنیم با دادن کمک هزینه‌های اجرا و تولید به گروه‌های شهرستانی زمینه اجرای نمایش را برای شان فراهم کنیم. علاوه بر اینها ما سعی می‌کنیم که در شهرستان‌های خودشان و همچنین شهر تهران اجرا بروند تا بیشتر دیده بشوند تا مورد نقد و بررسی حرفه‌ای‌تر قرار بگیرند. ضمن اینکه حضور در سالن‌های بزرگ و مهم کشور از جمله تهران برای این گروه‌ها زمینه استفاده از امکانات آنها را نیز مهیا می‌کند. الان در بین گروه‌های شهرستانی که در حوزه تئاتر خیابانی فعالیت می‌کنند گروه‌های خیلی خوبی داریم از جمله بچه‌های دهلران ایلام که چند گروه خوب هستند و اجراهای موفقی در تهران داشتند. هر چند بضاعت و توان ما محدود است اما سعی می‌کنیم همه توانمان را برای این بچه‌ها بگذاریم تا زمینه رشد و تعالی آنها فراهم بشود.

نما | حسین کشتکار

دیدگاه

مرجعیت خبر در ایران یا بیرون از مرزها!

رئیس مرکز تحقیقات سازمان صداوسیما:
جامعه آماری ایسپا از میان دانشجویان بوده است و همین مرکز نظرسنجی فروردین امسال مخاطب رسانه ملی را ۷۰ درصد اعلام کرده بود

■ **نوید پارسا**

رئیس مرکز تحقیقات سازمان صداوسیما در واکنش به اظهارنظرها برای کاهش مرجعیت رسانه ملی نوشت که همه سنجش‌ها نشان می‌دهد کماکان مرجعیت خبری اکثریت مردم ایران داخل مرزها و رسانه ملی است.

به گزارش روابط عمومی رسانه ملی، در روزهای گذشته که نظرسنجی ایسپا درباره وضعیت فرهنگی و اجتماعی دانشجویان دانشگاه‌های دولتی، دستمایه تلاش برخی سایت‌ها و کانال‌های خبری برای تحریف، القای برداشت‌های جهت‌دار و ناصحیح درخصوص مرجعیت رسانه ملی شده است، علی ربیعی نیز در توئیتی دست به نقد مرجعیت خبری صداوسیما در کشور زده است که با واکنش رئیس مرکز تحقیقات صداوسیما همراه شد.

محسن شاکری‌نژاد رئیس مرکز تحقیقات صداوسیما در واکنش به نقد علی ربیعی دستیار اجتماعی رئیس‌جمهور، در صفحه شخصی‌اش در ویراستی نوشته است: جناب آقای دکتر ربیعی، مدت‌هاست که همه سنجش‌ها نشان می‌دهد کماکان مرجعیت خبری اکثریت مردم ایران داخل مرزها و رسانه ملی است. در این زمینه، چنانچه نظرسنجی‌های مرکز تحقیقات صداوسیما را قبول ندارید، می‌توانید به نظرسنجی ایسپا در این زمینه مراجعه بفرمایید. البته توصیه می‌شود به اصل نظرسنجی ایسپا رجوع کنید.

عضو هیئت‌علمی و استاد دانشگاه صداوسیما در ادامه اضافه کرده است: قضاوت برمبنای مطالب مندرج در سایت‌ها و کانال‌های جهت‌دار فضای مجازی ممکن است حتی یک استاد دانشگاه با سوابق طولانی اجرایی و امنیتی را دچار خطای تحلیلی نماید. جهت استحضار، ایسپا جوسازی سایت‌ها و کانال‌های فضای مجازی در استناد به نظرسنجی اخیرش را غیرعلمی و غیرقابل تعمیم به عموم جامعه ایران اعلام کرد.

علی ربیعی دستیار اجتماعی رئیس‌جمهور در صفحه شخصی‌اش در ایکس نوشته بود: مدت‌هاست که همه سنجش‌ها و شواهد نشان می‌دهد که متأسفانه مرجعیت خبری از داخل کشور به بیرون مرزها انتقال یافته است. سنجشی که اخیراً ایسپا در مورد استفاده از فیلم‌ها و سریال‌های مورد علاقه مخاطبین منتشر کرده، حاکی از آن است که علاقه به محتواهای تفریحی و تماشای فیلم نیز، دیرزمانی است که به تولیدات خارج از مرزهای ایران سوق پیدا کرده است. آیا وقت آن نرسیده که در سیاست‌های خبری رسانه‌ای فرهنگی و سینما تجدیدنظر شود؟!

ذکر این نکته ضروری است که در گزارش‌های منتشره برخی پایگاه‌های خبری به بخشی از نظرسنجی فوق اشاره شده، از جمله آنکه دانشجویان مورد پرسش، بخش عمده‌ای از اوقات فراغت خودشان را صرف گشت‌وگذار در فضای مجازی می‌کنند و اساساً تماشای فیلم و سریال جایگاه قابل توجهی در پر کردن اوقات فراغت دانشجویان دانشگاه‌های دولتی ندارد و از اندک دانشجویانی که اعلام کرده‌اند در اوقات فراغت خود فیلم و سریال تماشا می‌کنند، پرسیده شده که از چه منبعی فیلم و سریال تماشا می‌کنند که نتایج نشان داده پاسخگویان بیشتر از طریق دانلود و تماشا از سایت‌های اینترنتی و بعد، پلتفرم‌های نمایش داخلی و خارجی بیننده فیلم و سریال‌اند و تلویزیون در رتبه چهارم قرار دارد.

مرکز تحقیقات پیش‌تر در پاسخ، به ذکر این توضیح پرداخته است که اساساً الگوی مصرف رسانه‌ای یک قشر خاص مثل دانشجویان، قابل‌مقایسه با عموم مردم و تعمیم به تمام جامعه ایران نیست و حتی خود ایسپا بعداز این شیطنت رسانه‌ای اعلام کرد که این نظرسنجی از ۲۲۵۰ نفر دانشجو انجام شده و نتایج آن قابلیت تعمیم به کل جامعه را ندارد.

این در حالی است که در فروردین، یعنی چند روز قبل از اجرای این نظرسنجی دانشجویی، ایسپا در یک نظرسنجی از عموم مردم (نه یک قشر خاص مثل دانشجویان) میزان مخاطب رسانه ملی را حدود ۷۰ درصد اعلام کرده بود؛ اما هیچ‌کدام از سایت‌های مذکور اشاره‌ای به آن نداشتند.

شعر

در هم آمیختگی اشعار حافظ چون شیر و شکر است

از رازهای ماندگاری و جاودانگی شعر حافظ نیز علاوه بر پیوند آن با قرآن، همین جنبه انسانی داشتن کلام اوست البته سخن حافظ جنبه‌های دیگری نیز همچون جنبه اجتماعی دارد

■ **فرزین ماندگار**

حافظ به‌گونه‌ای قرآن را با کلام خود آمیخته کرده که همچون آمیختن شیر و شکر است؛ به این معنا که اگر قرآن از شعر حافظ گرفته شود، چیز زیادی برای آن باقی نمی‌ماند و حافظ این را مدیون قرآن است.

علی‌اصغر باباصفری، مدرس دانشگاه و پژوهشگر ادبیات با بیان اینکه تأثیری که حافظ از قرآن گرفته بسیار زیاد و گسترده و به‌گونه‌ای است که صراحتاً می‌گوید «هرچه کردم همه از دولت قرآن کردم»، اظهار کرد: حافظ، اشعار خود را مدیون قرآن می‌داند و اینکه او در اشعارش به حافظ تخلص می‌کند به این دلیل است که او حافظ کل قرآن بود و علاوه بر آن حافظ اختلاف قرائت‌ها و گزارش‌های هفت‌گانه قرآن در لهجه‌های مختلف عربی نیز بوده است و در شعری به این موضوع اشاره کرده و آورده که «عشقت رسد به فریاد ار خود بسان حافظ/ قرآن ز بر بخوانی در چهارده‌روایت» که منظور از ۱۴ روایت همان اختلاف قرائت‌ها و هفت قاری قرآن است که هر قاری دو راوی دارد.

وی که با ایسنا سخن گفته است ادامه داد: «محمد گل‌اندام» از دوستان حافظ بود و بعد از مرگ حافظ دیوان او را جمع‌آوری کرده است. وی مقدمه‌ای بر دیوان حافظ نوشته و در آن مقدمه اشاره می‌کند که حافظ به دلیل استغراق در مباحث قرآنی و تفسیری، فرصت جمع‌آوری غزلیات پراکنده خود را پیدا نکرد و این کار را من پس از مرگ او انجام دادم و از او به «قدوه العارفین» به معنای پیشوای عارفان تعبیر می‌کند. در شعر حافظ اشارات مکرری به قرآن شده است و حافظ به‌گونه‌ای قرآن را با کلام خود آمیخته کرده که همچون آمیختن شیر و شکر است؛ به این معنا که اگر قرآن از شعر حافظ گرفته شود، چیز زیادی برای آن باقی نمی‌ماند و حافظ این را مدیون قرآن است. یکی از دلایل اینکه به دیوان حافظ تفأل زده می‌شود نیز پیوند ناگسستنی اشعار حافظ با آیات الهی قرآن است.

او با اشاره به اینکه حافظ یکی از پنج شاعر بین‌المللی ایرانی است، افزود: مهم‌ترین ویژگی شعر و کلام حافظ، جنبه انسانی بودن اشعار او است. شعر حافظ سخن و زبان حال «انسان بما هو انسان» است.

این مدرس دانشگاه گفت: حافظ هم به لحاظ زیبایی اشعار که شعر او به راستی زیباترین شعر جهان است، و هم به لحاظ کیفیت و مضامین شعری در کلام، یک چهره بین‌المللی است. کلام حافظ، جنبه انسانی دارد؛ به این معنا که انسان را به‌صرف انسان بودن آن جدای از آن چیزهایی که انسان‌ها را از هم جدا می‌کند، مورد توجه قرارداده است. یکی از رازهای ماندگاری و جاودانگی شعر حافظ نیز علاوه بر پیوند آن با قرآن، همین جنبه انسانی داشتن کلام اوست؛ البته سخن حافظ جنبه‌های دیگری نیز همچون جنبه اجتماعی دارد.

باباصفری خاطرنشان کرد: حافظ یک شاعر مصلح اجتماعی است و به دلیل همین اصلاح‌طلبی، به دنبال برطرف کردن ناهنجاری‌های اجتماعی است و در کلام خود آنها را طرح می‌کند؛ ناهنجاری‌هایی همچون ریاکاری، تظاهر و فریب مردم با دین که ما شاهد بسیاری از این مباحث در شعر حافظ هستیم. او به ریاکاران دروغین که شخصیت‌های منفی هستند، حمله کرده و آنها را موردانتقاد قرار می‌دهد و فرقی نمی‌کند که آن فرد ریاکار زاهد، فقیه، واعظ، شیخ، محتسب یا صوفی باشد و از شخصیت‌های مثبت و افرادی که اهل ریاکاری نیستند همچون پیر می‌فروش، رند، ساقی و عارف نیز دفاع می‌کند.

این پژوهشگر ادبیات فارسی ادامه داد: با توجه به اینکه دوره‌ای که حافظ در آن می‌زیسته، روزگار و عصر ویژه‌ای بوده، مسائل اجتماعی در شعر حافظ بازتاب گسترده‌ای داشته و جلوه خاصی نیز پیدا کرده است.

ادبیات

مهدی مظفری ساوجی:

جنبه عمیقاً شریعتمدار شخصیت نیما در سایه مانده است

اعتقادات عمیقاً مذهبی نیما مغفول مانده که موجب تعجب است. مگر می‌شود چنین فردی که در میان اهالی شعر و ادب و حتی روشنفکران، روشنفکر معرفی شده است باورهای عمیق دینی داشته باشد. وقتی یادداشت‌های روزانه او را مطالعه می‌کنیم متعجب می‌شویم که با یک انسان کاملاً دیندار روبه‌رو هستیم.

مهدی مظفری ساوجی، شاعر و نویسنده و پژوهشگر ادبی در اولین شب شعر «شب‌های تهران» که با اجرای رضا زنگنه و تک‌نوازی ایمان جمشیدی در خانه موزه نیما برگزار شد پس از خوانش شعری، با بیان اینکه اهالی فرهنگ در طول تاریخ در ایران به لحاظ مالی و اقتصادی آن‌گونه که باید قدر ندیده‌اند، گفت: ما وقتی به ادبیات کلاسیک خودمان مراجعه می‌کنیم این موضوع را می‌بینیم و در مقطعی به حافظ می‌رسیم در شعر معروف و مشهورشان می‌آورد «فلک به مردم نادان دهد زمام مراد/ تو اهل فضلی و دانش، همین گناهت بس». اما دقیق‌ترین تصویر را در این‌باره خاقانی دو قرن قبل از حافظ بیان کرده است، «کارکرد جهان دون عجب است/ همه سوگ است و نام آن طرب است/ آنکه نادان ستور او به تک است/ وآنکه دانا کمیت او عقب است/ گر فروتر نشست خاقانی/ چه کند روزگار بی‌ادب است/ قل هو الله نیز در قرآن/ زیر تبت یدا ابی‌لهب است». اعتقادات عمیقاً مذهبی نیما مغفول مانده که موجب تعجب است مگر می‌شود چنین فردی باورهای عمیق دینی داشته است. این شاعر با تأکید براینکه نیما هم متأسفانه در چنین بستری پرورش یافت، افزود: آثاری که نیما در حوزه شعر و پژوهش و نامه‌ها پدید آورد، در چنین شرایطی بوده است. من در کتاب «متافیزیک شعر» درباره این موضوعات بحث کرده‌ام و پیشنهاد می‌کنم برای شناخت نیما یادداشت‌های روزانه ایشان را که در انتشارات مروارید منتشر شده مطالعه کنید. مظفری ساوجی عنوان کرد: اعتقادات عمیقاً مذهبی نیما مغفول مانده است که موجب تعجب است مگر می‌شود چنین فردی که در میان اهالی شعر و ادب و حتی روشنفکران، روشنفکر معرفی شده است باورهای عمیق دینی داشته باشد. وقتی یادداشت‌های روزانه او را مطالعه می‌کنیم متعجب می‌شویم که با یک انسان کاملاً متعصب و دیندار روبه‌رو هستیم. در بخشی دیگر علی‌محمد مؤدب شاعر و ادیب کشورمان به شعرخوانی پرداخت و گفت: تهران به فرهنگ سده اخیر خدمت بسیاری کرده است و تعریف انسان ایرانی امروز در تهران صورت گرفته است. نقش تهران، این شهر بی‌دفاع در فرهنگ و ادبیات بی‌بدیل است هرچند خدمات تهران انکار شده است. به‌گمان من در سده اخیر و در شعر امروز، شعر تهرانی برجسته است. اخوان در تهران اخوان است. نیما در تهران، نیماست. «شب‌های تهران» به نشانی دزاشیب، خیابان رمضانی، کوچه سیمین دانشور، خانه نیما یوشیج با دو برنامه شب روایت و شب طنز میزبان عموم علاقه‌مندان به فرهنگ و ادب فارسی بود.